

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради

О.М. Пишов

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНШОМОВНИЙ НАУКОВИЙ ТЕКСТ: КОМПОЗИЦІЯ І ПРАГМАТИКА**

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

код дисципліни в освітньо-науковій програмі: ОК.3

мова навчання: англійська

Київ – 2024

Розробник:

Лук'янець Тетяна Геннадіївна,

кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України, tlukianets@uni-sport.edu.ua

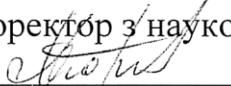
РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою української та іноземних мов

(засідання кафедри, протокол № 12 від 28.08.2024)

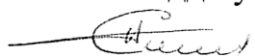
Завідувач кафедри доцент Т. Г. Лук'янець

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної роботи
 Ольга БОРИСОВА

Завідувач відділу докторантури, аспірантури
 Вікторія МАРИНИЧ

Начальник навчально-методичного відділу
 Ольга Д'ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти
 Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни.

Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей серед здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

Під час вивчення цієї дисципліни здобувачам пропонується розглянути науковий текст як таку структурно-композиційну цілісність, яка спрямована на досягнення конкретної комунікативно-прагматичної мети. Зокрема, аналіз архітекtonіки наукового тексту передбачає визначення структурних особливостей абзаців, смислового навантаження речень та інформативного центру в них. Теоретична складова курсу виявляє причинно-наслідкові зв'язки між компонентами наукового тексту. Практичний компонент курсу стосується з'ясування комунікативно-прагматичної цінності текстів наукового стилю (наукової статті і наукового відгуку) та застосування розробленої структури для когерентного представлення змістового наповнення у межах тексту певного жанру.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та іспиту.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at the formation of general and professional competencies defined by the educational and professional program/curriculum among those who acquire the PhD degree.

During the study of this discipline, applicants are offered to consider scientific text as a structural and compositional integrity, aimed at achieving a specific communicative and pragmatic goal. In particular, the analysis of scientific text architectonics involves determining structural features of paragraphs, semantic load of sentences and information centre in them. Theoretical component of the course reveals the cause-and-effect relationships between the components of a scientific text. The practical component of the course deals with determining communicative and pragmatic value of scientific style texts (scientific article and scientific review) as well as application of developed structure for coherent content presentation within a text of a certain genre.

The final grade is formed taking into account the results of the current control and examination.

Мета навчальної дисципліни – на основі сформованої в здобувачів мовної (лексико-граматичної) компетенції розвивати спеціальну (професійну) компетенцію, яка полягає у здатності до аналітичного сприйняття текстів наукового стилю як жарново детермінованої структурно-композиційної цілісності, а також визначення комунікативно-прагматичної мети таких текстів. Курс сприяє розвитку вмінь написання наукової статті та наукового відгуку.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична культура і спорт» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Шифр	Компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність вирішувати комплексні проблеми під час професійної або дослідницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту, що передбачає ґрунтовне переосмислення наявних та створення нових цілісних знань.
Загальні компетентності	
Дослідницькі компетентності	
ЗК 4	Здатність працювати в міжнародному контексті.
Мовні компетентності	
ЗК 5	Здатність представляти наукові результати державною та іноземною мовою (на рівні В2 за міжнародною шкалою визначення рівнів володіння іноземною мовою) в усній та письмовій формі, а також розуміти наукові тексти та термінологію.
Комунікативні компетентності	
ЗК 6	Готовність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації державною та іноземною мовами.
Фахові компетентності спеціальності	
ФК 3	Здатність усно та письмово презентувати й обговорювати результати наукових досліджень українською та англійською мовами; глибоке розуміння англійських наукових текстів за напрямом досліджень.

Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	0	0	32	0	88	120
Заочна	0	0	12	0	108	120

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: володіння іноземною мовою на рівні В2 згідно з Загальноєвропейськими стандартами; успішне опанування такими навчальними дисциплінами: «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Професійно-орієнтована іноземна мова», «Іноземна мова у сфері фізичної культури і спорту» та іншими мовними та професійно орієнтованими дисциплінами.

Програма навчальної дисципліни
Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	практ.	с. р.		л.	практ.	с. р.
Тема 1. Композиційні властивості наукового тексту	30	-	8	22	30	-	4	20
Тема 2. Комунікативні властивості наукового тексту	30	-	8	22	30	-	2	22
Тема 3. Різновиди наукових текстів	30	-	8	22	30	-	2	22
Тема 4. Наукова стаття	30	-	8	22	30	-	2	22
Усього годин:	120	-	32	88	120	-	12	108

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Композиційні властивості наукового тексту. Композиція писемного наукового тексту. Технологія аналізу наукового тексту. Поняття композиції в науковому тексті. Основні компоненти композиції. Поділ тексту на абзаци. Абзац як архітектонічна одиниця наукового тексту. Структурні особливості абзацу. Смыслова закінченість абзацу. Класична форма абзацу: формулювання теми, її розробка, висновки. Єдність змісту і логічна послідовність викладу. Зв'язок речень в абзаці і в тексті. Типи і засоби зв'язку. Смысловий аналіз речення. Роль першого речення в абзаці. Інформативний центр речення. Розташування нової інформації.

Тема 2. Комунікативні властивості наукового тексту. Науковий текст як комунікативний блок. Комунікативно-прагматична специфіка наукових текстів.

Тема 3. Різновиди наукових текстів. Академічні, навчальні, енциклопедичні наукові тексти. Власне наукові тексти: науковотеоретичні і науково-експериментальні.

Тема 4. Наукова стаття. Структурно-змістові компоненти наукової статті й вимоги до її написання. Мова і стиль анотації, ключові слова. Функції структурних елементів наукового тексту. Властивості наукового тексту.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання

<p>Тема 1. Композиційні властивості наукового тексту</p>	<p>1. Композиція писемного наукового тексту Технологія аналізу наукового тексту. Поняття композиції в науковому тексті.</p> <p>2. Основні компоненти композиції. Поділ тексту на абзаци.</p> <p>3. Абзац як архітектонічна одиниця наукового тексту. Структурні особливості абзацу. Сміслова закінченість абзацу. Класична форма абзацу: формулювання теми, її розробка, висновки. Єдність змісту і логічна послідовність викладу. Зв'язок речень в абзаці і в тексті. Типи і засоби зв'язку.</p> <p>4. Смісловий аналіз речення. Роль першого речення в абзаці. Інформативний центр речення. Розташування нової інформації.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>2</p> <p>2</p>
<p>Тема 2. Комунікативні властивості наукового тексту</p>	<p>5. Науковий текст як комунікативний блок. Комунікативно-прагматична специфіка наукових текстів.</p> <p>6. Методи дослідження лінгвопрагматики: структурний аналіз, дискурс-аналіз, контентаналіз, трансакційний аналіз, інтентаналіз.</p> <p>7. Поняття мовленнєвого акту. Його фази. Типи мовленнєвих актів.</p> <p>8. Принцип кооперації та максими спілкування Г. П. Грайса (максими кількості, якості, відношення та способу вираження). Принцип ввічливості та</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>2</p>

	максими спілкування Дж. Ліча.		
Тема 3. Різновиди наукових текстів	9. Наукові тексти: академічні, навчальні.	2	2
	10. Наукові тексти – енциклопедичні.	2	
	11. Власне наукові тексти – науковотеоретичні.	2	
	12. Власне наукові тексти – науково-експериментальні.	2	
Тема 4. Наукова стаття	13. Жанрова специфіка і загальні вимоги до написання наукової статті.	2	2
	14. Структурно-змістові компоненти і функції структурних елементів наукової статті.	2	
	15. Мова і стиль анотації, ключових слів та інших структурних елементів наукової статті.	2	
	16. Правила цитування. Дотримання принципів академічної доброчесності.	2	
Усього годин:		32	12

Завдання для самостійної роботи

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Композиційні властивості наукового тексту	Підготовка конспекту за вивченою темою: систематизація структурно-композиційних ознак текстів наукового стилю.	22	20
Тема 2. Комунікативні властивості наукового тексту	Лінгвопрагматичний аналіз наукового тексту: розрізнення функціонально обумовлених характеристик його композиційних елементів.	22	22
Тема 3. Різновиди наукових	Підбір наукових текстів декількох різновидів. Визначення їхньої композиційної	22	22

текстів	і прагматичної специфіки.		
Тема 4. Наукова стаття	Практика професійного читання наукової статті: аналітико-критичне прочитання 2 статей за тематикою дисертаційного дослідження, аналіз смислових частин тексту, лексико-граматичних особливостей мови, семантико-стилістичного наповнення.	22	22
Тема 5. Науковий відгук	Анотування наукової статті за тематикою дисертаційного дослідження. Написання відгуку на неї.	22	22
Усього годин:		88	108

Очікувані результати навчання з дисципліни

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі повинні

знати:

понятійний апарат дисципліни «Іншомовний науковий текст: композиція і прагматика» – основні поняття, визначення (зокрема термінологію у галузі науки з фаху), основи лексики, граматичної системи мови; системні та структурні елементи наукового тексту; граматичні структури, які потрібні для розуміння наукових статей; спортивну лексику і термінологію.

вміти:

- сприймати й інтерпретувати неадаптовані тексти, пов'язані з навчанням та спеціальністю, із спеціалізованих журналів та інтернет джерел;
- визначати позицію і точки зору автора в наукових статтях;
- розуміти намір мовця і комунікативні наслідки його висловлювання;
- розрізняти різні стилістичні реєстри усного та писемного мовлення (зокрема наукового), що має різну прагматичну мету;
- наводити чіткі аргументи з актуальних тем в академічному та професійному житті (наприклад, на семінарах, під час дискусій);
- узагальнювати, перефразовувати й синтезувати ідеї з різних статей та дослідницьких проектів;
- фіксувати й письмово викладати результати досліджень;
- стисло викладати зміст анотації до статті, логічно структурувати ідеї;
- правильно цитувати наукові тексти.

Перелік програмних результатів, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична культура і спорт» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН 6	Доносити професійні знання, обґрунтування, результати та висновки власних наукових досліджень в усній та письмовій формах для різної аудиторії як на національному, так і міжнародному рівнях.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати аспірант за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Композиція писемного наукового тексту. Технологія аналізу наукового тексту. Поняття композиції в науковому тексті.	Структурно-композиційний аналіз наукового тексту на вибір.	5
2. Основні компоненти композиції. Поділ тексту на абзаци.	Лексико-граматичний аналіз наукового тексту на вибір.	5
3. Абзац як архітектонічна одиниця наукового тексту. Структурні особливості абзацу. Сміслова закінченість абзацу. Класична форма абзацу: формулювання теми, її розробка, висновки. Єдність змісту і логічна послідовність викладу. Зв'язок речень в абзаці і в тексті. Типи і засоби зв'язку.	Лексико-граматичний аналіз наукового тексту на вибір.	5
4. Смісловий аналіз речення. Роль першого речення в абзаці. Інформативний центр речення. Розташування нової інформації.	Створення міні-словника термінів за темою заняття.	5

5. Науковий текст як комунікативний блок. Комунікативно-прагматична специфіка наукових текстів.	Презентація на визначену тему.	5
6. Методи дослідження лінгвопрагматики: структурний аналіз, дискурс-аналіз, контентаналіз, трансакційний аналіз, інтентаналіз.	Пошукова робота – звіт.	5
7. Поняття мовленнєвого акту. Його фази. Типи мовленнєвих актів.	Презентація на визначену тему.	5
8. Принцип кооперації та максими спілкування Г. П. Грайса (максими кількості, якості, відношення та способу вираження). Принцип ввічливості та максими спілкування Дж. Ліча.	Лінгвопрагматичний аналіз наукового тексту за темою дисертаційного дослідження.	5
9. Наукові тексти: академічні, навчальні.	Пошукова робота – звіт.	5
10. Наукові тексти – енциклопедичні.	Створення міні-словника термінів за темою заняття.	5
11. Власне наукові тексти – науковотеоретичні.	Пошукова робота – звіт.	5
12. Власне наукові тексти – науково-експериментальні.	Пошукова робота – звіт.	5
13. Жанрова специфіка і загальні вимоги до написання наукової статті.	Експрес-контроль.	5
14. Структурно-змістові компоненти і функції структурних елементів наукової статті.	Порівняння наукових текстів декількох різновидів. Визначення їхньої композиційної і прагматичної специфіки.	5
15. Мова і стиль анотації, ключових слів та інших структурних елементів наукової статті.	Аналітико-критичне прочитання 2 статей за тематикою дисертаційного дослідження.	5
16. Правила цитування. Дотримання принципів академічної доброчесності.	Презентація на визначену тему.	5
Контрольна робота		10
Анотація автореферату англійською мовою		10
Усього:		100

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів наукового ступеня доктора філософії із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному здобувачеві оголошується кількість отриманих ним балів.

Іспит проводиться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Baily, S. (2011). *Academic Writing. A Handbook for International Students*, London, 314.
2. Bakhtina, L. (2018). *Learning to summarize a scientific text*. K.: Higher Education, 119.
3. Bompa, T.O., Haff G. (2009). *Periodization: Theory and Methodology of Training*, 5th ed., 424.
4. Griffiths, P. (2006). *An Introduction to English Semantics and Pragmatics*, Edinburgh: Edinburgh University Press, 206.
5. Lynch, T., Anderson, K. (2013). *Grammar for Academic Writing*, Edinburg, 90.
6. Mack C. A. (2018). *How to Write a Good Scientific Paper*. Bellingham, Washington, 124.
7. Porter, D. (2007). *Check your Vocabulary for Academic English*, Norfolk, 78.
8. Uspenska, N. (2015). *How to write scientific articles, abstracts in English*, Special Literature, 168.
9. Yachontova, T. (2012). *English Academic Writing*, Lviv: Publishing house of Ivan Franko National University, 220.
10. Колоїз Ж.В. (2018). *Академічне письмо та риторика*, Кривий Ріг, 199 с.
11. Сурмін Ю. П. (2008). *Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. – К.: НАДУ, 184.*

Додаткова література:

1. Avery J. D. *College Reading 3. English for Academic Success*, Boston, MA, 317.
2. Bouchard C., Blair S.N., Haskell W.L. (2007). *Physical Activity and Health*, Human Kinetics, USA.
3. Brian J. Sharkey PhD, Steven E. (2015). *Gaskill PhD. Fitness and Health*.
4. Brody, Lori Thein (2011). *Therapeutic Exercise: Moving Toward Function / Lori Thein Brody, Carrie M. Hall, 3rd ed.*
5. Chazal Ed., McCarter, S. (2010). *Oxford EAP. A course in English for Academic Purposes, Upper-Intermediate, B2, 238.*

6. Meeks L., Ph. Heit. (2002). Health (A Wellness Approach), Columbus, Ohio, USA.
7. Murray Rowena. (2013). Writing for Academic Journals. 3rd ed., McGraw Hill, Open University Press, 258.
8. Nukui C. (2007). Critical Thinking. Couse Book. Lebanon, Garnet Publishing Ltd., 40.
9. Raymond Murphy. (2010). English Grammar. Handbook. Cambridge University Press.
10. Sharkey B.J. (2007). Fitness and Health, Champaign: Human Kinetics, USA.
11. Tischler M. E. (2005). Scientific Writing Booklet, Department of Biochemistry & Molecular Biophysics University of Arizona, 25.
12. Wilson W. L. (2009). Gaining Funding for Research, Edinburgh, Glasgow and Strathclyde: University of Design and Print, 57.